

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra informačních technologií a technické výchovy

POSUDEK
OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení autora: Petra CHOVANCOVÁ

Studijní program: B7505-Vychovatelství

Studijní obor: Vychovatelství

Název tématu práce v českém jazyce:

Environmentální výchova jako součást praktických činností
v mateřské škole a ve školní družině

Rok odevzdání: 2013

Jméno a tituly oponenta: PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.

Pracoviště: UK- pedagogická fakulta, KITTV

Kontaktní e-mail: katerina.jancarikova@pedf.cuni.cz

I. Základní náležitosti listinné podoby práce:

Předložená bakalářská práce má **77 stran vlastní práce a 3 strany příloh**. Je koncipována podle obvyklých zvyklostí. Na závěr je nad požadované uveden Seznam tabulek a grafů a Seznam obrázků.

II. Obsah a odborná úroveň práce:

Rešeršní práce není, či neměla by být, ctrl+c/v z on-line dostupných zdrojů! Strany 11 - 32 jsou zřejmě převzaté od několika autorů slovo od slova (na str.20 a 21 to je nepochybně). Následně často chybí logické propojení jednotlivých kopírovaných odstavců.

Zařazení kpt. *2.4 Fenologie, fenologická pozorování* na stejnou úroveň jako kpt. *2.3 Environmentální výchova* narušuje linii práce. V názvu BP a ani v přiloženém zadání BP není o fenologii žádná zmínka, nebyl to cíl BP. I když může být fenologické pozorování vhodným námětem pro realizaci EV, návaznost této kapitoly není v předkládané BP dobře vysvětlena.

Výzkumná část práce vykazuje autorčino úsilí; není snadné získat odpovědi od 100 respondentů. Dotazníky autorka graficky zpracovala a řádně okomentovala. Práci by pomohlo, kdyby byly lépe vysloveny hypotézy a (následně) kdyby byly tyto lépe ověřovány. **Ad Hypotéza 1** - pokud vyslovíme hypotézu, že „podmínky pro realizaci EV má většina mateřských škol“ bylo by vhodné, tyto podmínky někde v práci definovat a s touto definicí byly seznámit respondentky. Jestli tomu rozumím správně, odpovídá této hypotéze v dotazníku otázka č. 5 „Máte možnost pozorování přírody v okolí MŠ ...“, ale kladné zodpovězení otázky č. 5 se nerovná potvrzení hypotézy! Autorka ovšem ve shrnutí šikovně tento rozpor řeší tak, že termín „potvrzení H1“ nepoužívá, jen uvádí, že „sto procent oslovených učitelek má možnost pozorovat přírodu v okolí MŠ“. Což je ovšem výsledek, který nijak nepřekvapuje, zvláště, když pojem „příroda“ je diskutabilní (Krajhanzl, 2009,

2010). Nerozumím proč byla vyslovena **Hypotéza č. 2**. Neznám nikoho, kdo by předpokládal, že se *EV v MŠ realizuje převážně v oblasti Dítě a tělo*. Autorka ve shrnutí uvádí, že se tato hypotéza nepotvrdila. Stojí za vyslovením H2 odborný článek? (Neznám ho, ráda bych se s ním seznámila, pokud existuje.) K **hypotéze č. 3** je vyjádření až na str. 72. To poněkud komplikuje přehlednost práce. Navíc je zde uvedena tato hypotéza jako „hypotéza číslo jedna“ (sic!). Co je ale zásadní je skutečnost, že hypotéza **nemůže být** jak uvádí autorka *myslím potvrzena*. Bud' je potvrzena nebo ne; a nebo slovo hypotéza nepoužíváme.

Praktická část - vytvoření projektu Strom a jeho proměny vykazuje znalost dětí předškolního věku a responsabilní přístup k nim. Ráda bych upozornila na hodnocení, které nalézáme v dílčích okruzích projektu; osobně toto hodnocení považuji za nejzajímavější část celé práce.

III. Výsledky a přínos práce

Autorka prezentuje výsledky získané dotazníkovým šetřením od 100 respondentů. Výsledky nejsou statisticky zpracované (jen procentuální vyjádření). Jistě by bylo zajímavé dát některé zjišťované údaje do souvislostí (např. zda a jak délka profesní praxe ovlivňuje vybrané názory), a tak ze sebraných dat získat více informací.

Nicméně, pokud hlavním cílem práce bylo skutečně „vytvořit a zrealizovat projekt“, jak se píše na str. 33, tak tento cíl byl částečně naplněn (autorka v červenci změnila zaměstnání, čili projekt nedokončila). Přínos práce: pro autorku - sloučila přípravu do třídy s psaním BP. V práci není diskutováno, zda bude projekt po ověření a úpravách nabízen jiným učitelkám MŠ či nějakému nakladatelství.

IV. Zpracování

Práce je místy nepřehledná, konkrétně např. ověření hypotéz (H1 a H2 jsou v kpt. 4.3 str. 49 a H3 je až na str. 72), dílčí kapitoly Teoretické části na sebe nenavazují, někdy na sebe nenavazují ani jednotlivé odstavce.

V práci **postrádám Diskusi**, která by prokázala schopnost autorky vlastní poznatky diskutovat s odbornou literaturou; toto částečně nacházíme v kpt. 4.3 Shrnutí dotazníkového šetření na str. 49 a 50 a dále na str. 71-73.

Autorka čerpala informace z 29 zdrojů; nečerpala z žádného cizojazyčného zdroje.

Pravopisné a typografické chyby se vyskytují zřídka, např. na str. 9 chybí čárka před „a to“, obdobně na str. 18, kde také vypadlo „a“ v jiném spojení atd., nestandardní odkazy na zdroje v textu. Stylisticky je práce na vysoké úrovni.

V. Další vyjádření, komentáře a připomínky oponenta:

Vůbec nepochybuji o tom, že autorka je šikovnou učitelkou a že má k dětem předškolního věku hezký vztah a že ji děti milují. Velice oceňuji její snahu seznamovat předškoláky s přírodou (ať už v jakékoli podobě) a s jejími proměnami, také její chuť spolupracovat s rodiči a další pro praxi tak důležité přínosy, které se všechny v praktické části práce zrcadlí. Ale když už autorka vstoupila na akademickou půdu, je nutné hodnotit, jak dostala požadavků na psaní bakalářské práce. Ta by měla mít hlubší smysl, než vytvořit a zrealizovat s dětmi v MŠ celoroční projekt. Mohla práci věnovat větší pozornost a lépe ji uspořádat! Nicméně je nutné konstatovat, že je patrná snaha autorky se do akademických dovedností zapracovat. Čili doporučuji k obhajobě, ale vzhledem k rešeršní části, a k uvedeným slabinám ve výzkumné části nemohu navrhnout lepší známku, než

dobře. Ovšem je to „lepší dobře“, na škále hodnocení mezi velmi dobře a dobře, ne mezi dobře a nedostatečně. Proším autorku, aby se nenechala hodnocením odradit od další práce s dětmi.

VI. Případné otázky pro obhajobu a náměty do diskuze:

- Proč jste vyslovila hypotézu (H č.2), že je EV realizovaná především v oblasti Dítě a tělo? Našla jste pro to podporu v literatuře?
- Pracovala jste při psaní BP s rešerší odborné literatury, např. s výběrovou bibliografií, kterou vydává naše fakulta? Nebo: jak jste hledala zdroje informací pro rešerní část BP?
- Jak lze fenologické pozorování propojit s praktickými činnostmi v MŠ a ŠD? Kdo (jaký autor) to dělá a jakými způsoby?
- Vysvětlíte prosím rozdíl mezi dlouhodobým projektem a integrovaným tematickým blokem.

VII. Celková úroveň práce:

Práci

doporučuji uznat jako práci bakalářskou .

Navrhuji hodnocení práce stupněm:

dobře

Místo, datum a podpis:

Lysá nad Labem 9. 5. 2013

PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.

.....